

નાડીદોષ વિધાન

મુખ્ય ત્રણ નાડી :-

૧. આદ્ય (ઈડા) — આદિનારાયણ વિષ્ણુ
૨. મધ્ય (પિંગલા) — નાભિકમલસ્થિત બ્રહ્મા
૩. અન્ત્ય (સુષુમ્ણા) — કુંડલિનીસ્થિત રુદ્ર

પાંચ સ્થાપન :-

૧. ગણેશ
૨. માતૃકા
૩. પ્રધાન (નાડી, નક્ષત્ર, રાશિ, નવગ્રહ, યોગ, કરણ, દિગ્પાલ)
૪. નવગ્રહ
૫. શિવ

પાણી ભરેલા ત્રણ કળશ પર ત્રણ નાડીના અધિષ્ઠાતાનું સ્થાપન કરવું,

આદ્યનાડી :-

વસ્ત્ર	લાલ વસ્ત્ર	સફેદ વસ્ત્ર	કાળુ વસ્ત્ર
દેવ	બ્રહ્મા	વિષ્ણુ	રુદ્ર
ધાન્ય	ઘઉં	ચોખા	કાળા તલ
સ્તોત્ર	બ્રહ્મસૂક્ત	પુરુષસૂક્ત	રુદ્રસૂક્ત (મહિમ્ન)
આહુતિ	૧૦૮	૧૦૮	૧૦૮
તાર	તાંબાનો તાર	ચાંદીનો તાર	સીસા-લોખંડનો તાર
નાડી	મધ્ય	આદ્ય	અન્ત્ય
નૈવેદ્ય	સતુ નૈવેદ્ય	ગોધૂમાન્ન	માપાન્ન

મધ્યનાડી :- રુદ્ર — બ્રહ્મા — વિષ્ણુ

અન્ત્યનાડી :- વિષ્ણુ — રુદ્ર — બ્રહ્મા

નાડીના મંત્ર :-

આદ્યનાડી :-

હ્રીં ઈડાયૈ નમઃ ।
હ્રીં નમો ભગવતે સ્થૂલસૂક્ષ્મકારણાધિપતિ જગદ્બીજ
આદિનારાયણાય નમઃ ।

મધ્યનાડી:-

હ્રીં પિંગલાનાડયૈ નમઃ ।
હ્રીં નમો ભગવતે બ્રહ્મણે નાભિસ્થિત કમલાસનાય નમઃ ।

અન્ત્યનાડી:-

હ્રીં સુષુમ્ણાનાડયૈ નમઃ ।
હ્રીં નમો ભગવતે સર્પિણીકુંડલીનીસ્થિત રુદ્રાય નમઃ ।

ધ્યાન :-

આદિનારાયણ ધ્યાન :-

પદ્મનાભ હૃષિકેશ પ્રપદ્યે સત્યમચ્યુતમ્ ।
હિરણ્યગર્ભમસુત ભૂગર્ભ નભસઃ પરમ્ ॥
પ્રપદ્યે સૂક્ષ્મમયલ વરેણ્યમનર્થ શુચિમ્ ।
નારાયણં પુરાણેશં યોગાવાસં સનાતનમ્ ॥

બ્રહ્મા ધ્યાન :-

પદ્મયોનિશ્ચતુર્મૂર્તિ વેદવ્યાસ પિતામહઃ ।
યજ્ઞાધ્યક્ષશ્ચતુર્વક્રતસ્તસ્મૈ નિત્યં નમો નમઃ ॥

રુદ્ર ધ્યાન :-

ઉદ્યદ્ ભાસ્કર સન્નિલં ત્રિનયનં, રક્તાંગરાજજ્ઞજમ્,
સ્મેરાસ્ય વરદ કપાલમભયં, શૂલં દધાનં કરૈઃ ।
નીલગ્રીવમુદાર કૌસ્તુભધરં, શિતાંશુ ચૂડોજવલં,
બન્ધુકકારુણ વાસસં ભયહરં, શ્રીરુદ્રમાહ્વયે ॥

આદ્યનાડીસ્થિત નક્ષત્ર નામ:-

અશ્વિની	આર્દ્રા	પુનર્વસુ
ઉત્તરાફાલ્ગુની	હસ્ત	જ્યેષ્ઠા
મૂલ	શતતારકા	પૂર્વાભાદ્રપદ

મધ્યનાડીસ્થિત નક્ષત્ર નામ:-

ભરણી	મૃગશીર્ષ	પુષ્ય
પૂર્વાફાલ્ગુની	ચિત્રા	અનુરાધા
પૂર્વાષાઢા	ધનિષ્ઠા	ઉત્તરાભાદ્રપદ

અન્ત્યનાડીસ્થિત નક્ષત્ર નામ:-

કૃતિકા	રોહિણી	આશ્લેષા
મઘા	સ્વાતિ	વિશાખા
ઉત્તરાષાઢા	શ્રવણ	ઝૈંવતી

અગ્નિતત્વ રાશિ:-

મેષ	સિંહ	ધન
-----	------	----

પૃથ્વીતત્વ રાશિ:-

વૃષભ	કન્યા	મકર
------	-------	-----

વાયુતત્વ રાશિ:-

મિથુન	તુલા	કુંભ
-------	------	------

જલતત્વ રાશિ:-

કર્ક	વૃશ્ચિક	મીન
------	---------	-----

સૂર્યાદિનવગ્રહ :-

સૂર્ય	ચન્દ્ર	મંગલ
બુધ	બૃહસ્પતિ	શુક્ર
શનિ	ઝંઙાહુ	કેતુ

વિષ્કુંભાદિ યોગ :-

વિષ્કુંભ	પ્રિતી	આયુષ્માન	સૌભાગ્ય	શોભન
અતિગંડ	સુકર્મા	ધૃતી	શૂલ	ગંડ
વૃદ્ધિ	ધ્રુવ	વ્યાધાત	હર્ષણ	વજ્ર
સિદ્ધિ	વ્યતિપાત	વરીયાન્	પરીઘ	શિવાય
સિદ્ધ	સાધ્ય	શુભ	શુકલ	બ્રહ્મા
ઐન્દ્ર	વૈધૃતિ			

બવાદિ કરણ નામ:-

બવ	બાલવ	કૌલવ	તૈતિલ	વિષ્ટી	શકુનિ
ચતુષ્પાદ	નાગ	ગર	વણિજ	કૌસ્તુભ	

દશ દિગ્પાલ દેવતા નામ:-

ઈન્દ્ર	અગ્નિ	યમ	નિઝ્જિતિ	વરુણ
વાયુ	સોમ	ઈશાન	બ્રહ્મા	ઈશ્વર

પ્રધાનદેવતા મંડલ

૧. આદિનારાયણ વિષ્ણુ
૨. પદ્માસનસ્થ બ્રહ્મા
૩. કુંડલિનીસ્થિત રુદ્ર
૪. આદ્યનાડી ઈંડા
૫. મધ્યનાડી પિંગલા
૬. અન્ત્યનાડી સુષુમ્ણા
૭. અશ્વિન્યાદિ નક્ષત્ર
૮. મેષાદિ રાશિ
૯. નવગ્રહમંડલ દેવતા
૧૦. વિષ્કુંભાદિ યોગ
૧૧. બવાદિ કરણ
૧૨. દશદિગ્પાલ દેવતા
૧૩. ઉત્તરે મહારુદ્ર

- ગ્રહહોમ બાદ સ્થાપન અનુસાર પ્રધાનહોમ (ધી-તલ)

- પ્રધાનહોમ :-

૧. બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ - ૧૦૮ આહુતિ
૨. ઈંડા, પિંગલા, સુષુમ્ણા - ૧૦૮ આહુતિ
૩. મૃત્યુંજય - ૧૦૮ આહુતિ
૪. ગૌણ નાડી - ૨૮ આહુતિ
૫. નક્ષત્ર, રાશિ, નવગ્રહ, યોગ, કરણ, દિગ્પાલ - ૧-૧ આહુતિ

પ્રધાન દેવતા બલિદાન :-

૧. અશ્વિન્યાદિ નક્ષત્રસહિત આદ્યનાડ્યાધિપતિ જગત્ત્રીજ આદિનારાયણાય નમઃ ।
૨. ભરણ્યાદિ નક્ષત્રસહિત મધ્યનાડ્યાધિપતિ બ્રહ્મણે નમઃ ।
૩. કૃતિકાદિ નક્ષત્રસહિત અન્ત્યનાડ્યાધિપતિ રુદ્રાય નમઃ ।
૪. આયુષ્યાધિપતિ મહારુદ્રાય નમઃ ।
૫. હ્રીં પંચમહાભૂતેભ્યો નમઃ ।

સર્વોપરાર્થે ગંધાક્ષતપુષ્પૈઃ બલિં સમ્પૂજ્ય..

ભો.. ભો.. અશ્વિન્યાદિ નક્ષત્રસહિત આદિનારાયણ ઈમે આસાદિતં સદીપ પાયસાદિ બલિં ગૃહાણ દિશં રક્ષ બલિં ભક્ષ આવયોઃ શરીરયોઃ આધિ-વ્યાધિ-ઉપાધિ સહિત નાડીદોષ હર્તારિઃ આયુ કર્તારિઃ શાંતિ કર્તારિઃ પુષ્ટિ કર્તારિઃ તુષ્ટિ કર્તારિઃ નિર્વિઘ્ન કર્તારિઃ કલ્યાણ કર્તારિઃ વરદાઃ ફલદાઃ ભવત ॥

અનેન પૂજનપૂર્વક બલિદાનેન પંચમહાભૂતાઃ પ્રિયન્તાં ન મમ ॥

નાડી વિસર્જન વહેતા પાણીમાં, શિવાલયમાં અથવા કર્માચાર્યને અર્પણ કરવી.

ઓમ્ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ